

PITANJE ADHERENCE: SLOŽENOST KONTEKSTA I DETERMINANTE NIVOA ADHERENCE

Milica Zeković¹, Dušanka Krajnović², Valentina Marinković²,
Ljiljana Tasić²

Centar izuzetne vrednosti za istraživanja u oblasti ishrane i metabolizma,
Institut za medicinska istraživanja (IMI), Univerzitet u Beogradu, Srbija¹
Katedra za socijalnu farmaciju i farmaceutske zakonodavstvo,
Farmaceutski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija²

Kontakt: Milica Zeković
Adresa: Sarajevska 20/14, Beograd, Srbija
E-mail: zekovicmilica@gmail.com

Adherenca je izuzetno važna za efikasnost i bezbednost farmakoterapije i značajno utiče na njene kliničke, ekonomske i humanističke ishode, što se može pratiti kako na individualnom nivou bolesnika, tako i na celokupnom zdravstvenom sistemu. Neadekvatan stepen adherence odavno je prisutan i široko rasprostranjen problem koji može imati velike i dugoročne posledice. Zato pitanje adherence predstavlja veliki izazov za zdravstvene profesionalce u kliničkoj praksi.

Koncept adherence je utemeljen na saradnji bolesnika i članova zdravstvenog tima u procesu upravljanja terapijom. U potpunosti je orjentisan ka bolesniku i podrazumeva dvosmerni transfer informacija, dogovor i podeljenu odgovornost za uspešnost u realizaciji adekvatnog terapijskog režima i definisanih ciljeva.

Iako postoji veliki broj metoda za procenu ostvarenog stepena adherence, još uvek se evaluacija ovog parametra smatra problematičnom. Kompleksnost adherence ogleda se u njenoj multidimenzionalnosti, budući da je identifikovan i proučen veliki broj faktora koji pojedinačno i u međusobnoj interakciji utiču na ponašanje bolesnika u vezi sa terapijom i tako kreiraju okvir koji determiniše ostvareni stepen adherence.

Budući da je nizak stepen adherence jedan od glavnih preventabilnih uzroka nezadovoljavajućih terapijskih ishoda i prekomernih troškova zdravstvene zaštite, evidentna je potreba da se obezbedi kvalitetna baza u formi znanja, veština i motivacije na nivou zdravstvenog sistema za evaluaciju i unapređenje adherence, kao i multidisciplinarni pristup, koji je zasnovan na koordinisanim aktivnostima kreatora zdravstvene politike, istraživača i zdravstvenih profesionalaca. *Acta Medica Medianae 2016;55(1):51-58.*

Ključne reči: adherence, komplijansa, terminologija, determinante, zdravstveno ponašanje